

روش شخصی من در استفاده از سنتور ایرانی

نویسنده: رضا مدنی

۲۱ نوامبر ۲۰۱۸

حق طبع و نشر محفوظ ۲۰۱۸ رضا مدنی

کپی کردن یا بازتولید این نوشتار، یا قسمتهایی از این نوشتار، بدون اجازه مولف ممنوع می باشد.

استفاده از خرک مضاعف در سنتور

تصویر

مزایا

- ✓ استفاده همزمان از ویژگی های زیر در سنتور:
 - دیاتونیک ، کروماتیک ، مودال ، سمیتونال ، میکروتونال ، تامپره و غیر تامپره
- ✓ تغییر از یک ترکیب صوتی به ترکیب صوتی دیگر به سرعت (از چند ثانیه [حرکت یک یا دو خرک] به حداکثر ۱ دقیقه ۳۰ ثانیه [حرکت ۱۵ تا ۱۸ خرک]) بدون نیاز به کوک کردن سیمها (تغییر کوک تعداد زیادی از سیمها در یک کنسرت تبعیاً کاملاً غیر عملی است)
- ✓ انتخاب برنامه کنسرت خود بدون محدودیت گام و مایه قطعات با استفاده از یک سنتور
- ✓ قادر بودن به تغییر یک نوت در طول اجرای یک قطعه بدون اینکه این تغییر اثری روی ارزش نتهای دیگر بگذارد
- ✓ امکان استفاده این راه حل بر روی هر سنتوری

نوشتن نتها

پوشش

هیچ محدودیتی از نظر انتخاب نتها وجود ندارد. نمونه های زیر گزینه هایی از انتخابات و نیازهای شخصی من هستند که ممکن است در طول زمان تغییر کنند.

نتهایی که توسط
خرکهای سفید سمت چپ
انتخاب میشوند

نتهایی که به توسط
خرکهای سفید سمت
راست انتخاب میشوند

نتهایی که به توسط
خرکهای زرد سمت
چپ انتخاب میشوند

نتهایی که به توسط
خرکهای زرد سمت
راست انتخاب میشوند

Kook

			F	F	F#			F#	F#	F	F	Bb	C
		E	Eb	D#	Eb	Eb^	E		E	Eb^	Eb	Ab	
D#	D	Db^	Db	Db	Db^	D	D#	D#	D	Db^	Db	G	
		C#	C	C	C#	C#				C#	C	F	
		B	Bb	Bb	Bb^	B	B			B	Bb	Eb	E
A#	A	Ab^	Ab	Ab	Ab^	A	A#	A#	A	Ab^	Ab	D	
		G#	G	G	G#				G#	G	G	C	C#
		F#	F	F	F#	G#				F#	F	G#	B
E	Eb^	Eb	D	D	Eb	Eb^	E		E	D	C	Bb	

شکل ۱

C = دو D = ر E = می F = فا G = سل A = لا B = سی

نتهای تکراری روی یک سیم (F# F# یا D# Eb) برای اصلاح موقعیت پل ها در مورد برخی از ترکیبات چپ راست استفاده می شوند. این مطلب در بخش زیر با عنوان "کار گذاری خرکها" توضیح داده شده است.

مثال انتخاب نت ها برای ماهور سل

شکل زیر جای خرکها را برای ماهور سل نشان می دهد.

برای ر (Re) بم، خرک زرد سمت
چپ را به مکان سوم حرکت دهید

برای می (MI) زیر،
خرک سفید سمت چپ
را به مکان دوم

Mahour G - 442 4 442

		F	F	F#		F#	F#	F	F	Bb	C	F	1	1	1	2		
		E	Eb	D#	Eb	Eb^	E	E	Eb^	Eb	Ab	E	2	4	3			
D#	D	Db^	Db	Db	Db^	D	D#	D#	D	Db^	Db	G	D	3	3			
		C#	C	C	C#	C#				C#	C	F	C	1	1			
		B	Bb-1/4	Bb	Bb^	B	B	B	B	Bb	Eb	E	1/4	B	1	4	3	1
A#	A	Ab^	Ab	Ab	Ab^	A	A#	A#	A	Ab^	Ab	D	A	3	3	3		
		G#	G	G	G#				G#	G	G	C	G	1	1	2	1	
		F#	F	F	F#	G#				F#	F	G#	F	2	2	2	2	
E	Eb^	Eb	D	D	Eb	Eb^	E		E	D	C	Bb	E	3	3	1		

شکل ۲

نت نویسی عددی (شکل سمت راست) نشان دهنده موقعیت خرکها از بم ترین نت (شماره ۱) تا زیرترین نت (شماره های ۲، ۳ و ۴) هست.

تاکید "۱/۴" در هاشیه نت Bb برای اصلاح موقعیت پل سفید سمت چپ در ترکیب آن با موقعیت پل سفید سمت راست سفید است. در این مورد در بخش "راه اندازی" توضیح بیشتری داده شده است.

کار گذاری خرکها

- ۲ مجموعه خرک سنتور به سازنده سنتوری سفارش بدهید
- در ابتدا، با یک نت شروع کنید، به عنوان مثال، از چهار سیم نت ر D (RE) سفید (خرک شماره ۷ سنتور سل) کنید.
- فرض کنیم که ما می خواهیم به سرعت از ر کرن D Koron به ر بکار D Becarre و بالعکس در هر دو طرف خرک تغییر نت بدهیم و بدین وسیله سرعت بین شور سل و آوازهای شور سل (ابوعطا، افشاری...) تغییر کوک بدهیم.
- هر دو خرک جدید را در محل خرک تک اولیه و بجای آن نصب کنید.
- ما در اینجا ر بکار را توسط D و ر کرن را توسط Db^{\wedge} شناسایی میکنیم.
- هدف این است که برای هر یک از خرکها جای Db^{\wedge} و D را مشخص کنیم.

D	Db^{\wedge}		Db^{\wedge}	D
خرک سفید سمت چپ			خرک سفید سمت راست	
جای ۲	جای ۱		جای ۱	جای ۲

شکل ۳

- با استفاده از یک تیونر، جای دو خرک را برای بم ترین نتها، یعنی ر کورونها در مثال حاضر، پیدا کنید (شکل ۳)
- با استفاده از یک نشانگر دائمی، این ۲ محل را علامت گذاری کنید
- به همین شیوه، محل دو خرک را برای ر بکار پیدا کرده و علامت گذاری کنید

D	Db^{\wedge}		Db^{\wedge}	D
خرک سفید سمت چپ			خرک سفید سمت راست	
جای ۲	جای ۱		جای ۱	جای ۲

شکل ۴

- اگر شما نیاز به ترکیب کردن نتها در طول یک قطعه دارید، مثلاً ر کورون در یک طرف و ر بکار در طرف دیگر دو خرک، با استفاده از تیونر خود بررسی کنید تا ببینید که آیا شما برای حفظ دقت و صحت نت ها نیاز به تنظیم مجدد یکی از دو خرکها (کمی به سمت چپ و یا کمی به سمت راست) دارید یا نه. در واقع، تغییر طول سیم در یک طرف خرکها، میتواند منجر به یک تغییر صوتی خفیف نت واقع در طرف مقابل خرکها بشود.

D	Db^{\wedge}		Db^{\wedge}	D
خرک سفید سمت چپ			خرک سفید سمت راست	
جای ۲	جای ۱		جای ۱	جای ۲

شکل ۵

- در این صورت شما می توانید تنظیم جدید را یا توسط یک علامت جدید روی سیمها و یا، اگر تنظیم بسیار خفیف هست، توسط نشانه ای مانند $+1$ ، $+1/2$... روی جدول نت نگاری منعکس کنید (در مورد دوم میدانید به کدام طرف و تا چه حد باید خرک را جابجا کنید).

D	Db^{\wedge}		Db^{\wedge}	$D+1/2$
خرک سفید سمت چپشویه			خرک سفید سمت راست	
جای ۲	جای ۱		جای ۱	جای ۲

شکل ۶

- شما می توانید این کار را با خرک زرد سیم ر D ادامه دهید. این کار به شما امکان میدهد که به سرعت به انواع کوکهای شور و آوازهای آن و همچنین نوای دو و سه گاه فاجوع کنید.
- برای ادامه، خرکهای سیمهای سفید و زرد نت سی را مضاعف کنید، این گسترش به شما این امکان را می دهد که به سرعت بین دستگاههای فوق و همایون سل و اصفهان دو و بالعکس تغییر کوک دهید.